

Lääkehoitoon liittyvät lait, asetukset ja ohjeistukset

Tuija Erämies

Keskeiset lääkehoitoa ja sen toteuttamista koskevat lait ja asetukset

- Lääkkeet ja huumausaineet
 - **Läkelaki (395/1987) ja -asetus (693/1087)**
 - Läkelaki ylläpitää ja edistää lääkkeiden ja niiden käytön turvallisuutta, tarkoituksenmukaista lääkkeiden käyttöä ja varmistaa lääkkeiden asianmukaisen valmistuksen ja saatavuuden (1S).
 - **Huumausainelaki (373/2008) ja -asetukset (543/2008 ja 548/2008)**
 - Huumausaineiden valmistusta, maahantuontia ja maastavientiä lääkinnällisiin tarkoituksiin ohjaa huumausainelaki.
 - Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008)

... lait ja asetukset... jatkuu

- Terveysthuollon henkilöstö
 - **Laki (559/1994) ja asetus (564/1994) terveydenhuollon ammattihenkilöistä**
 - Lailla varmistetaan, että terveydenhuollon ammattilaisilla on ammattitoiminnan edellyttämä koulutus tai muu riittävä ammatillinen pätevyys ja ammattitoiminnan edellyttämät muut valmiudet
 - Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)
 - Työturvallisuuslaki (738/2002)

... lait ja asetukset... jatkuu

- Potilaan ja asiakkaan oikeuksien huomioon ottaminen
 - **Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)**
 - Potilaalla on oikeus hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja kohteluun.
 - Lääkehoito on usein olennainen osa potilaan hoitoa.
 - Potilaalla on oikeus saada tietoa terveydentilastaan ja hoidon merkityksestä.
 - Potilaan itsemääräämisoikeuteen kuuluu, että hän voi ottaa kantaa lääkehoitoonsa.
 - Potilaan itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan myös silloin kun hän kieltäytyy hoidosta tai toimenpiteestä.
 - **Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)**
 - **Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta (488/1999)**

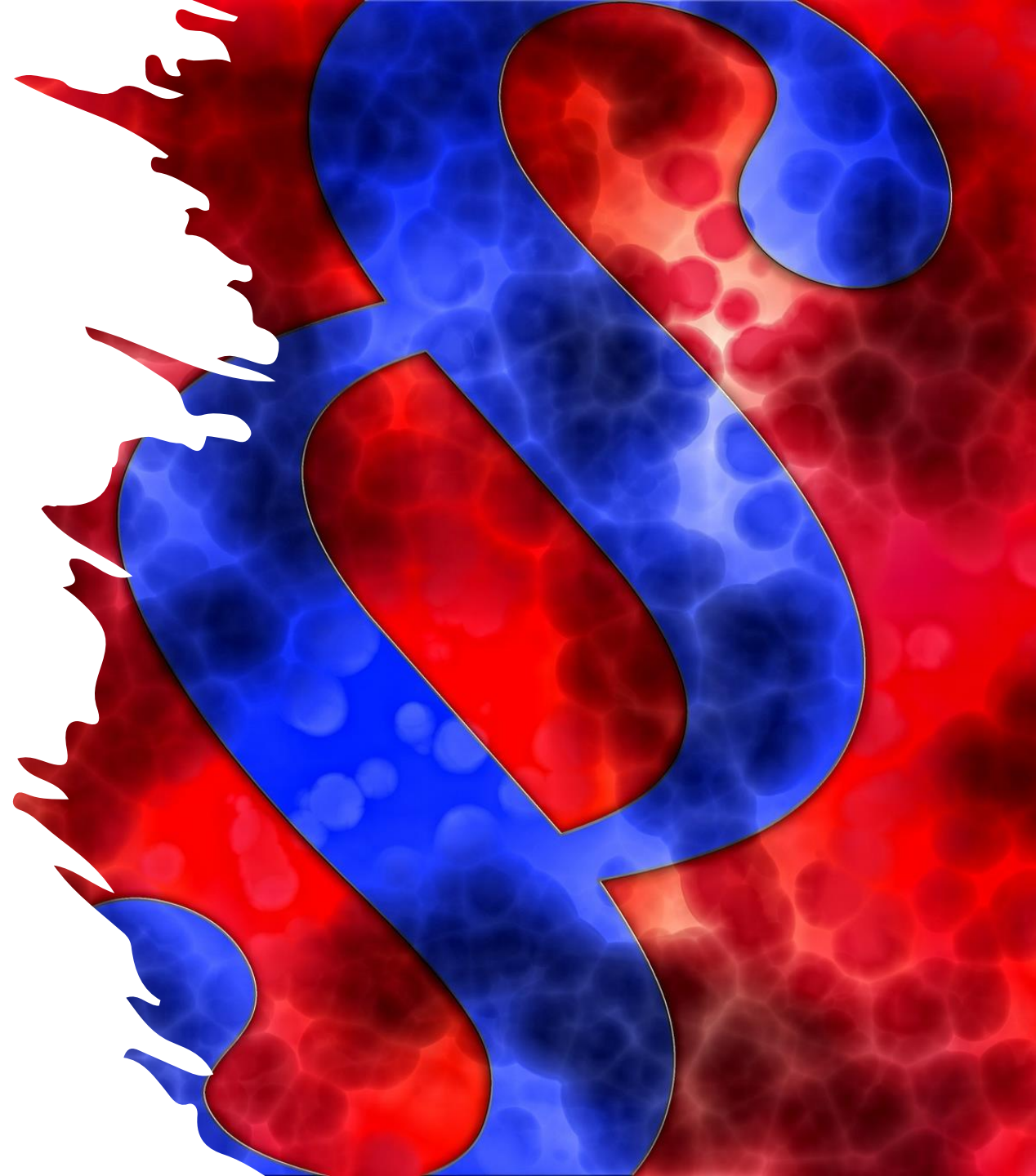
... lait ja asetukset... jatkuu

- Terveystenhuollon järjestäminen, potilaiden oikeusturva ja tasavertaisuus
 - **Terveystenhuoltolaki (1326/2010)**
 - Kansanterveyslaki (66/1972)
 - Erikoissairaanhoidtolaki (1062/1989)
 - Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990)
 - Laki sairaankuljetuksesta (565/1994)
 - Sairausvakuutuslaki (1224/2004)
 - Potilasvahinkolaki (585/1986)

... lait ja asetukset... jatkuu

- Veripalvelulaki (197/2005)
- Lääkkeiden velvoitevarastointilaki (979/2008) ja -asetus (1114/2008)
- Jätelaki (646/2011) ja -asetus (179/2012)
- Valtioneuvoston asetus lääketaksasta (1087/2002)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkkeen määräämisestä (1088/2010)

... lait ja asetukset... jatkuu

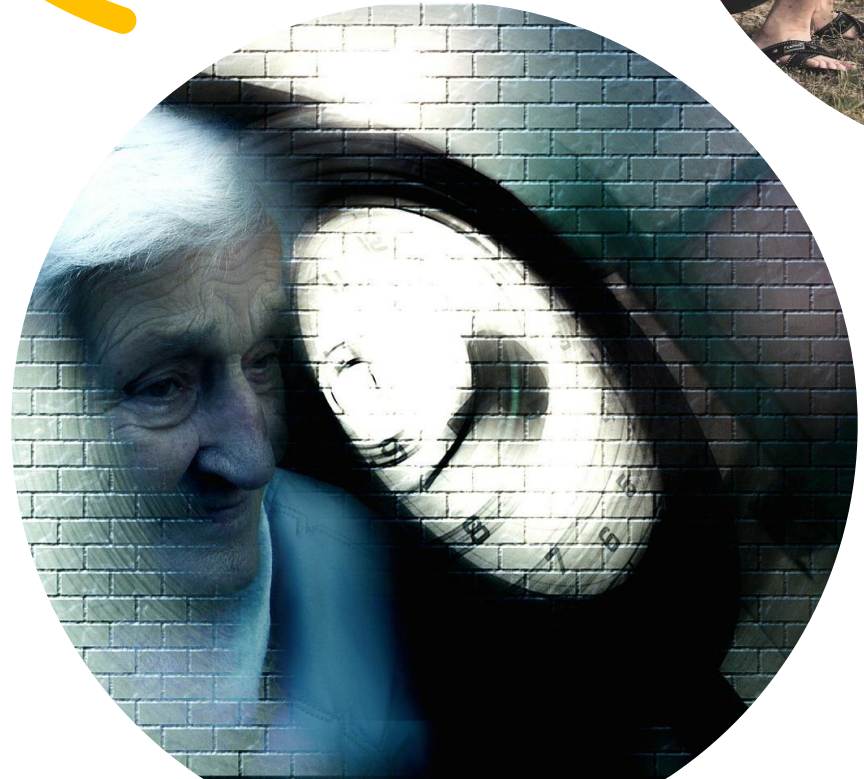
- Vaitiolovelvollisuus ja potilastietojen käsittely
 - Laki terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä (556/1989)
 - Laki terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007)
 - Asetus potilasasiakirjoista (298/2009)

... lait ja asetukset... jatkuu

- Yksilön ja väestön suojaaminen
 - Päihdehuoltolaki (41/1986)
 - Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015)
 - Terveysturvallisuuslaki (763/1994)
 - Mielenterveyslaki (1116/1990)
 - Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)
 - Tartuntatautilaki (583/1986) ja -asetus (786/1986)

[Lähteenä: Lääkkeiden hallinto ja valvonta - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](https://stm.fi)

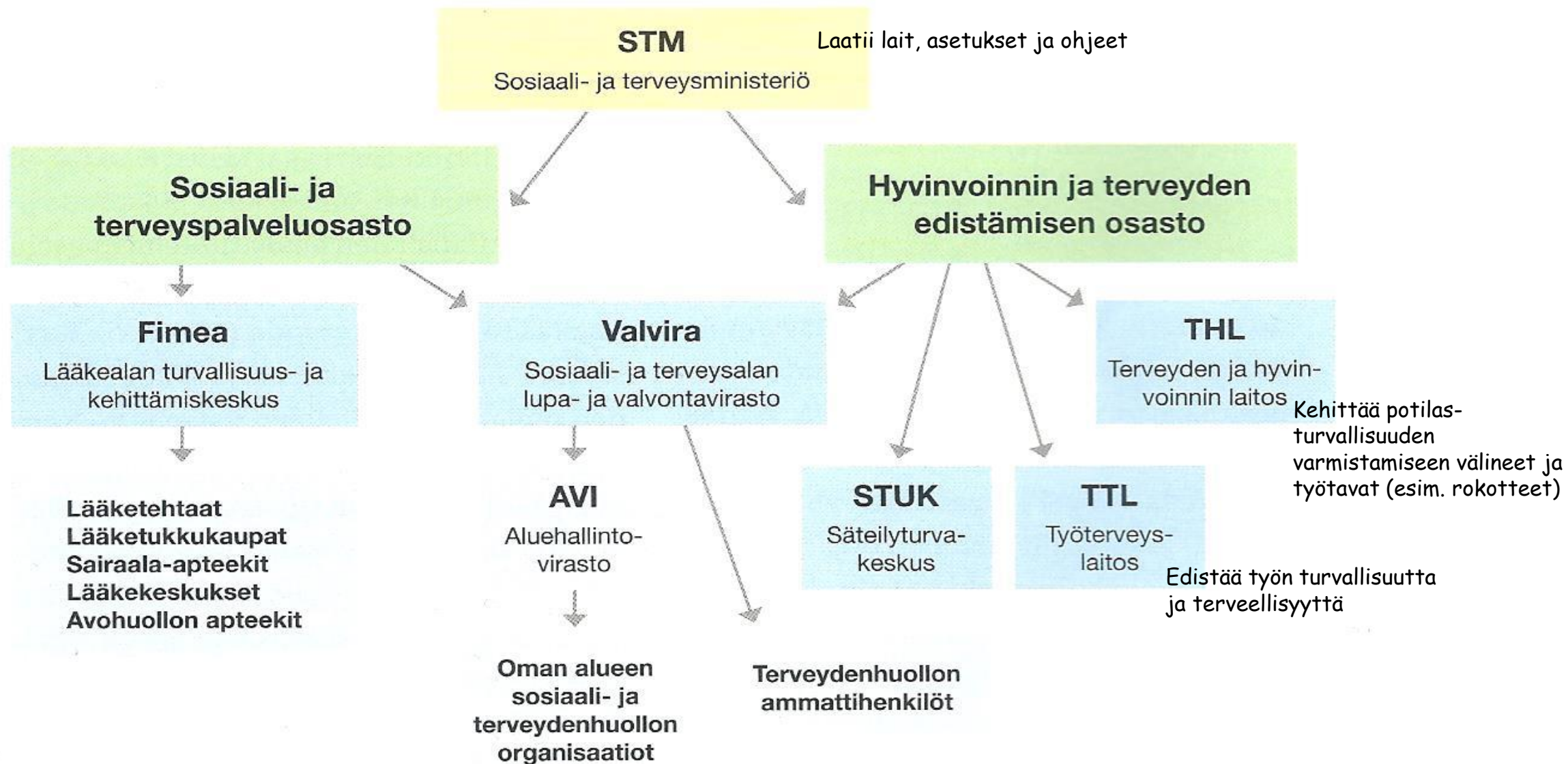

Lääkehoitosuunnitelma

- Turvallinen lääkehoito perustuu lääkehoitosuunnitelmaan.
- Se tulee olla laadittuna kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä sekä muissa lääkehoitoa toteuttavissa toimintayksiköissä.
- Lääkehoitosuunnitelma ohjaa toimintayksikön lääkehoidon käytäntöjä ja toiminnan riskien arviointia.
- Suunnitelman avulla voidaan varmistaa lääkehoidon laatu ja turvallisuus, ja se on osa laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelmaa tai omavalvontasuunnitelmaa.
- Lääkehoitosuunnitelma on myös erinomainen hoitohenkilökunnan perehdyttämisen työkalu.
- Lääkehoitosuunnitelma kattaa:
 - Yksikön lääkehoidon vaativuustason ja tehtävät
 - Lääkehuollon
 - Osaamisvaatimukset, vastuut, velvollisuudet ja työnjaon
 - Lääkehoidon kokonaisuuden suunnittelun ja toteutuksen ja
 - Tapahtuneiden poikkeamien seurannan ja poikkeamista raportoinnin.

Turvallinen lääkehoito

Opas
lääkehoitosuunnitelman
laatimiseen

Lääkehoitoa valvovat viranomaiset.

Kansaneläkelaitos eli KELA

- Lääkkeiden käytöstä kuluja sekä yhteiskunnalle että yksilölle itselleen
- Kansaneläkelaitos korvaa avohoidon potilaalle osan useiden reseptilääkkeiden hinnasta
 - Korvauksen saa apteekissa Kela-kortilla

Viitehintajärjestelmä

- Kehitetty yhteiskunnallisten kustannusten vähentämiseksi
 - Laskenut myös reseptilääkkeiden hintoja
- Ajatuksena vaihtokelpoisen, edullisempien rinnakkaislääkkeiden suosiminen
- Kela-korvaus asiakkaalle maksetaan määritellyn viitehinnan mukaan
 - Jos asiakas valitsee viitehintaa kalliimman lääkkeen, hän joutuu maksamaan lääkkeen hinnan ja korvauksen välisen summan

Lääkekorvausjärjestelmä 2022

Maksat korvausjärjestelmään
kuuluvat lääkkeesi kokonaan
50 euroon asti (alkuomavastuu)

Saat korvausta
alkuomavastuun
täyttymisen jälkeen

Vuosiomavastuu
(lääkekatto)
2022

Kun vuosioma-
vastuusi ylittyy, Kela
korvaa loppuvuoden
lääkkeet

Lähteet

- Hujala N & Tiainen A-M. Uusin painos. Lääkehoito lähihoitajan työssä. EDITA.
- Kela. Lääkekorvaukset. <https://www.kela.fi/laakkeet>
- Nurminen M_L. 2003. Lääkehoidon ABC. WSOY.
- Taam-Ukkola M & Saano S. Uusin painos. Turvallisen lääkehoidon perusteet. Sanoma Pro Oy.
- Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:6. Turvallinen lääkehoito. Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162847/STM_2021_6.pdf?sequence=3&isAllowed=y
- Sosiaali- ja terveysministeriö. Lainsäädäntöä lääkehuollosta ja terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista. <https://stm.fi/lainsaadanto/laakehuolto>
- Valvira. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. 2017. Lääkehoidon toteuttaminen. <https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/hyva-ammatinharjoittaminen/laakehoidon-toteuttaminen>